

Utländskt ägande hot mot Sydafrikas ekonomi

UNDER DE SENASTE MÅNADERNA har Europa och USA upplevt den värsta ekonomiska krisen sen borskraschen 1929. Men i Sydafrika har vi fått försäkran från politiker och bedömare, inklusive finansministern, att vårt land inte i någon större utsträckning kommer att påverkas av krisen.

Sanningen är dock att på grund av den nyliberala globaliseringen och avregleringar i den globala finanssektorn kan Sydafrika inte undkomma krisen.

TILL ATT BÖRJA MED har några sydafrikanska banker deltagit i spekulationer på den globala derivatmarknaden och har redan åsamkats förluster i den pågående krisen. Ett av landets största bolag, Old Mutual, (som äger det svenska försäkringsbolaget Skandia) förlorade över 1,4 miljarder US-dollar när dess aktier i Bear Sterns blev praktiskt taget värdelösa när det företaget gick i konkurs. Dessa förluster enbart är möjligen inte tillräckliga för att knäcka några banker eller Sydafrikas ekonomisektor, vilket har föranlett finansministern att felaktigt försäkra oss att vi är trygga. Problemet är dock att det finns många fler hot, kopplade till den nuvarande krisen, som kan skada Sydafrikas ekonomi.

DEN STORA FARA som landet står inför, på grund av nämnda ekonomiska avregleringar och globalisering, är att många amerikanska och europeiska bolag, som har drabbats hårt av krisen, äger ansenliga

delar i bolag som är listade på JSE, börsen i Johannesburg. De största handlarna där är JP Morgan, Merrill Lynch, Morgan Stanley och Citibank som samtliga har påverkats allvarligt av krisen. Dessa bolag, med andra utländska investerare, äger faktiskt hälften av JSE:s registrerade aktier.

På grund av krisen har dessa företag skyndsamt flyttat sina pengar från JSE till säkrare områden som guld och statsobligationer i USA. Detta har lett till att medelvärdet på aktier för företag på JSE har sjunkit med nära 30 procent sedan början av året.

DET KRAFTIGA UTFLODET av pengar har också orsakat att den sydafrikanska valutatan har dykt. Faran är att när så stora summor flyter ut ur landet kan det få enorma problem när det gäller att täcka handelsunderskottet. Om detta händer, vilket är troligt, kommer landet att få enorma problem med betalningsbalansen. Slutresultatet kan bli att Sydafrika får uppleva en finansiell härdsmälta.

Precis som i USA och Europa är det de fattiga som kommer att bära den tyngsta bördan om detta händer. Och precis som sina motsvarigheter i Nord har ANC redan aviserat att man är beredd med en check för att rädda sydafrikanska banker och bolag om en kris skulle drabba dem.

SHAWN HATTINGH

forskare och utbildare,
International Labour Research
and Information Group